

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Tiedustelulain- sääntö eduskuntaan

Tiedotustilaisuus
25.1.2018

Tiedustelulainsäädäntö on kokonaisuus

Siviilitiedustelulainsäädäntö

- valmisteltu sisäministeriössä
- Hallituksen esitys: Laki tietoliikennetiedustelusta siviilitiedustelussa + Poliisilain 5 a luku (perussäännökset tiedustelusta ja tiedustelumenetelmät)
- uusia toimivaltuuksia Suojelupoliisille

Sotilastiedustelulainsäädäntö

- valmisteltu puolustusministeriössä
- Hallituksen esitys: Laki sotilastiedustelusta
- uusia toimivaltuuksia Pääesikunnalle ja Puolustusvoimien tiedustelulaitokselle

Tiedustelulainsäädäntöön liittyvä valvonta sekä tiedustelulainsäädännön vaatima muutos perustuslakiin

- valmisteltu oikeusministeriössä
- Hallituksen esitykset: Laki tiedustelutoiminnan valvonnasta sekä Laki Suomen perustuslain 10 §:n muuttamisesta

Siviilitiedustelulainsäädäntö

sisäministeri Paula Risikko

SISÄMINISTERIÖ
INRIKESMINISTERIET

Tavoite on parantaa kansallista turvallisuutta, koska toimintaympäristö on muuttunut

- Suojelupoliisin tiedonhankinnan painopiste siirtyy varhaisempaan vaiheeseen, jotta kansallisen turvallisuuden uhkat voidaan havaita ja niihin reagoida nykyistä aiemmin.
- Suojelupoliisi saa uusia toimivaltuuksia ja mahdollisuuden käyttää uusia tiedustelumenetelmiä.
- Tiedustelutoiminnan valvonta varmistetaan.

Siviilitiedustelun avulla voidaan hankkia tietoa esimerkiksi

Kuva: Laura Kotila

- terrorismista,
- ulkomaisesta tiedustelutoiminnasta,
- suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä taikka yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja uhkaavasta toiminnasta ja
- yhteiskuntajärjestystä uhkaavasta kansainvälisestä järjestäytyneestä rikollisuudesta.

Nykylain mukaan pelkkään uhkaan perustuva tiedonhankinta ei ole mahdollista.

Tiedustelumenetelmissä sekä vanhoja että aivan uusia

- Tiedustelumenetelmät perustuisivat osin poliisilaissa jo nyt säädettyihin tiedonhankintamenetelmiin.
- Kokonaan uusia menetelmiä olisivat
  - paikkatiedustelu
  - viestin jäljentäminen
  - viestin lähetyksen pysäyttäminen jäljentämistä varten sekä
  - tietoliikennetiedustelu
- Ehdotetut tiedustelumenetelmät olisivat käytössä sekä kotimaassa että ulkomailla.

Mikä muuttui lausuntojen perusteella?

- Perusoikeusarviointia on täydennetty.
- Supon tiedustelutoimivaltuuksien käyttöedellytyksiä on täsmennetty ja tarkkarajaistettu perusoikeusnäkökulmasta.
- Suojelupoliisiin kohdistuvaa valvontaa on vahvistettu.
  - Supon tulisi mm. ilmoittaa aina tiedusteluvaltuutetulle, kun se käyttää tiedustelumenetelmää.
- Suojelupoliisin ja muiden viranomaisten yhteistyöstä säädetään entistä tarkemmin.
- Suojelupoliisin ja yritysten yhteistyöstä säädettäisiin laissa.
- On kuvattu tarkemmin, miten tietoliikennetiedustelu kohdennetaan.
- Arviointineuvoston lausunnon johdosta esitetään kattavaa lainsäädännön jälkikäteis seurantaa ja sen perusteella mahdollisesti tehtäviä muutoksia.

Sotilastiedustelu

Puolustusministeri
Jussi Niinistö

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

25.1.2018

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Oikeusministeri Antti Häkkänen

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
Suomen perustuslain
10 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
tiedustelutoiminnan valvonnasta

Perustuslain 10 § - luottamuksellisen viestin suoja

- Muutosesitys: Viestin salaisuuden suojaa voitaisiin lailla rajoittaa, jos se olisi välttämätöntä ”tiedon hankkimiseksi sotilaallisesta toiminnasta taikka sellaisesta muusta toiminnasta, joka vakavasti uhkaa kansallista turvallisuutta”.
- Nykyinen sanamuoto: jos välttämätöntä ”yksilön tai yhteiskunnan turvallisuutta taikka kotirauhaa vaarantavien rikosten tutkinnassa, oikeudenkäynnissä ja turvallisuustarkastuksessa sekä vapaudenmenetyksen aikana”

- **Sotilaallinen toiminta:** sekä valtiollista että ei-valtiollista sotilaallisesti järjestäytyneiden joukkojen tai sotilaallisiin voimakeinoihin liittyvää toimintaa
- Tiedon hankkiminen sotilaallisesta toiminnasta sisältäisi Suomeen kohdistuvien ulkoisten sotilaallisten uhkien kartoittamisen
- **Kansallista turvallisuutta vakavasti uhkaava toiminta:** kansanvaltaista valtio- ja yhteiskuntajärjestystä, yhteiskunnan perustoimintoja, suuren ihmismäärän henkeä tai terveyttä tai kansainvälistä rauhaa ja turvallisuutta uhkaava toiminta
- Edellytyksenä olisi se, että toiminnalla olisi jokin kytkentä Suomeen ja että se uhkaisi nimenomaan Suomen kansallista turvallisuutta.

Tiedustelutoiminnan valvontajärjestelmä

Parlamentaarinen valvonta - uusi eduskunnan erikoisvaliokunta, tiedusteluvalvontavaliokunta

Laillisuusvalvonta – uusi viranomainen, tiedusteluvaltuutettu

- toiminnassaan itsenäinen ja riippumaton
- laaja tiedonsaantioikeus sekä oikeus saada viranomaisilta ja muilta julkista hallintotehtävää hoitavilta selvityksiä tiedustelutoiminnasta; oikeus tehdä tarkastuksia viranomaisten ja muiden julkista hallintotehtävää hoitavien toimitiloissa

Tiedusteluvaltuutetun toimivaltuudet

- reaaliaikainen valvonta: saa tiedot tiedustelumenetelmien käyttöä koskevista päätöksistä
- läsnäolo-oikeus tuomioistuimen lupamenettelyssä
- toimivalta keskeyttää tai lopettaa tiedustelumenetelmän käyttö
- toimivalta määrätä lainvastaisesti kerätyt tiedot hävitettäviksi
- ottaa vastaan kansalaisten kanteluja ja tutkimispyyntöjä
- vuosittain kertomus toiminnasta; mahdollisuus antaa erillinen kertomus sekä velvollisuus viedä merkittävät valvontahavainnot tiedoksi eduskunnan tiedusteluvalvontavaliokunnalle

Kiitos! Nyt kysymyksiä.